

Van Ardenne-van der Hoeven

stelligste. Zij zou de indruk wekken dat wij het over de hele wereld voor het zeggen hebben. Dat is niet zo. Wij hebben op dat punt een bescheiden rol te spelen. Daarin zijn wij wel vasthoudend via de kanalen die daarvoor het meest geëigend zijn. Ik heb Unicef al genoemd. Onze ambassades doen het natuurlijk ook, maar ik ga hier echt geen algemeen plan voor opstellen, want daarmee zou ik de Kamer echt tekortdoen. Ik kan daarover immers geen verantwoording afleggen.

Mevrouw **Tjon-A-Ten** (PvdA): Op grond van het feit dat Nederland het Verdrag inzake de Rechten van het Kind heeft ondertekend, heeft Nederland een verantwoordelijkheid jegens landen, met name de partnerlanden. Ik kan mij voorstellen dat de minister vindt dat wij ook in de bewustwordingscampagnes te ver gaan. Ik overweeg ook om dat in te trekken, maar ik snap niet dat Nederland niet zou kunnen aandringen op wet- en regelgeving. De minister heeft al aangegeven dat wij dat in Bangladesh doen. In Afrikaanse landen, bijvoorbeeld Kenia, zijn er op dit moment grote problemen met betrekking tot fistula. Waarom zou de minister, zeker in partnerlanden, niet aandringen op wet- en regelgeving ten behoeve van een wettelijke minimumleeftijd van achttien jaar?

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Dit is onderdeel van onze permanente dialoog met de partnerlanden, omdat wij inderdaad naar de uitvoering en uitwerking van internationale verdragen kijken. De leeftijd van achttien jaar wordt daarin overigens niet als zodanig genoemd, maar wij beschouwen dit punt wel als onderdeel van het gesprek als wij het hebben over mensen- en vrouwenrechten. De motie gaat echter een stuk verder. Vandaar mijn weerstand tegen deze motie.

De motie van mevrouw Tjon-A-Ten en mevrouw Van der Laan gaat over de data die van betekenis zijn voor een goed beleid op het terrein van de seksuele en reproductieve gezondheidszorg. De discussie in het algemeen overleg is zodanig verlopen dat ik tegen de heer Dittrich heb gezegd: "Natuurlijk, er zijn data nodig." Dat is het grote probleem waar wij tegen oplopen, zeker omdat ontwikkelingslanden volgend jaar of het jaar daarop als follow-up van de summit van de VN rapportages moeten leveren. Op basis waarvan moet dat dan? Daardoor ontstaat natuurlijk automatisch druk ten behoeve van een beter databestand, maar er zijn nu nog heel veel lacunes. Ik heb gezegd dat wij daar nog heel specifiek naar zullen kijken, maar ik vind dat de motie te benauwd en te eng is, want zij richt zich uitsluitend op het thema "jongeren en seksuele gezondheidszorg en rechten". Bij data over dit thema gaat het natuurlijk om veel meer. Wij zijn bezig met de indicatoren onder de vijfde millenniumdoelstelling. Dan hebben wij het over toegang tot anticonceptiva, over seksuele voorlichting op scholen aan jongeren en over moeder- en kindzorg. Dat zijn de indicatoren. Daar zul je in ieder geval data over moeten hebben. Je hebt het dan dus niet alleen over jongeren en seksuele gezondheidszorg en rechten. Om die reden ontraad ik de aanneming van deze motie ten stelligste.

Mevrouw **Tjon-A-Ten** (PvdA): Het doet mij zeer goed dat de minister dit in bredere context ziet. Wij hebben het AO over de SRGR van jongeren gehad; vandaar dat ik de motie als zodanig heb ingediend. Als de minister echter toezegt dat zij heel hard gaat werken aan manieren om

statistieken in het algemeen op orde te brengen in landen, is mijn fractie daar zeer, zeer blij mee. Ik denk dat dat ook geldt voor mevrouw Van der Laan.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Die toezegging was gedaan tijdens het algemeen overleg en ik herhaal haar graag, want ik heb dat ook in de brede context bedoeld en niet alleen heel specifiek met betrekking tot jongeren.

Mevrouw **Tjon-A-Ten** (PvdA): U hebt gesteld dat u ernaar gaat kijken. Dat is heel vrijblijvend. Vandaar dat ik de motie zo heb opgesteld. Als de minister toezegt dat zij zal zoeken naar mogelijkheden om de statistieken in deze landen op orde te brengen, is mijn fractie en vermoedelijk ook die van mevrouw Van der Laan zeer, zeer blij.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Die toezegging heb ik de Kamer al gedaan in het algemeen overleg. Ik herhaal die toezegging graag, want ik heb die toezegging bedoeld voor een brede context en niet specifiek voor jongeren.

Mevrouw **Tjon-A-Ten** (PvdA): Ik heb dit punt nadrukkelijk aan de orde gesteld, omdat u in het algemeen overleg hebt gezegd: wij gaan ernaar kijken. Dat is een heel vrijblijvende toezegging. Als u toezegt dat u met name de partnerlanden technische assistentie zult verlenen om hun cijfermateriaal, bijvoorbeeld de geboorteregistratie, op orde te brengen, overweeg ik om deze motie in te trekken.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: In deze motie wordt de regering verzocht om een plan op te stellen. Notities en plannen moet je echter alleen schrijven als dat nodig is. Als het niet nodig is, moet je geen notities opstellen. Wereldwijd, en niet alleen in Nederland, wordt onderkend hoe belangrijk het is om over goede data te beschikken. Als wij lacunes kunnen opvullen door ondersteuning te verlenen, zullen wij dat zeker doen. Ik wil er verder ook op wijzen dat wij niet de indruk moeten wekken dat Nederland de enige speler is.

Voorzitter. Tijdens het algemeen overleg heb ik dus toegezegd dat wij hiermee aan de slag zullen gaan. Dat is geen vrijblijvende toezegging, want een toezegging is een toezegging. Ik zal echter geen plan opstellen, waarover ik vervolgens met de Kamer een debat moet voeren. Daarmee maken wij het ons wel heel erg moeilijk.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij zullen later deze avond over de ingediende moties stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2005 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (30391-V).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer Szabó (VVD)

© M. Sablerolle – Gouda

□

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Het is een goede gewoonte dat de minister voor Ontwikkelingssamenwerking ons in de Decemberbrief een geactualiseerd beeld geeft van de verlagingen en verhogingen van de budgetten op haar begroting. Tijdens het lezen van deze brief viel mij dit keer vooral op dat verlagingen de budgetten van beleidsinhoudelijke onderwerpen betreffen en de verhoging het budget voor de Wereldbank. Dit budget wordt namelijk met 55 mln. verhoogd. Kan de minister mij zeggen waarom dit budget is verhoogd? De beknopte toelichting in de brief, slechts twee zinnen, stelt mij namelijk niet gerust.

Eén van de verlagingen vind ik echt onacceptabel. Dat is de verlaging van het budget voor de bestrijding van hiv/aids. De aidsproblematiek is zo groot dat er enorme inspanningen nodig zijn om dit probleem de baas te worden. Kamer en kabinet zijn het daarover volmondig eens. Hoe veel wij ook doen, het zal altijd te weinig zijn. In dat licht is het teleurstellend dat in 2005 3,9 mln. minder beschikbaar is voor aidsbestrijding.

In de Decemberbrief wordt als reden voor deze verlaging problemen bij de WHO genoemd. Het geld voor aidsbestrijding moet echter gewoon worden uitgegeven. Een verlaging van het budget hiervoor is uit den boze. Dat is de reden dat ik de volgende motie indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat uit de "Decemberbrief" van 12 december 2005 blijkt dat de uitgaven voor hiv/aids met 3,9 mln. worden verlaagd;

van mening dat deze verlaging zeer onwenselijk is, mede gezien het feit dat elke dag 6000 jongeren geïnfecteerd raken met het hiv/aidsvirus;

overwegende dat organisaties, die zowel op regionaal als mondiaal niveau een bijdrage leveren aan aidspreventie en -bestrijding, een belangrijke meerwaarde hebben in het realiseren van dit voor Nederland prioritaire beleidsterrein;

verzoekt de regering, in overleg te treden met organisaties, zoals Asian Harm Reduction Network, Mary Stopes, Family Care International en International HIV/AIDS Alliance, die zich inzetten voor aidsbestrijding, -behandeling, -preventie en -voorlichting, en de verlaging van de uitgaven voor hiv/aids ongedaan te maken door deze organisaties financiële steun te verlenen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Karimi, Van der Laan en Van Bommel. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 5 (30391-V).

□

De heer **Samsom** (PvdA): Voorzitter. Jeffrey Sachs concludeerde in een groot interview dat 2005 achteraf bezien geen goed jaar was voor de armen. Daar had hij gelijk in. Ondanks al zijn optimisme en inzet, is er weinig gerealiseerd. Als je bij elkaar optelt wat er daadwerkelijk is beloofd bij de vergadering van de G8 in Gleneagles, de Millenniumtop en bijeenkomsten van de Wereldbank en het IMF, was het geen goed jaar voor de armen. Jeffrey Sachs zei dit nog voordat hij kon weten dat het na de IMF-jaarvergadering van morgen waarschijnlijk een nog veel slechter jaar voor de armen zal zijn geworden. Zes van de twintig landen die op basis van het prachtige voorstel van de G8 in aanmerking kwamen voor schuldkwijtschelding, zullen waarschijnlijk weer van dat lijstje verdwijnen. Mijn geachte SP-collega Irgang heeft hierover al vragen gesteld; ik bedank de minister voor haar snelle antwoorden daarop. Er kunnen allerlei goede redenen zijn waarom die landen niet in aanmerking komen voor schuldkwijtschelding. Zo op de valreep van het jaar vraag ik de minister echter: daar kunnen wij in het in 2005 toch niet bij laten? Wij kunnen niet zeggen: dat is jammer, na alle tegenvallende toezeggingen valt deze ook nog eens voor de helft weg. Ik vraag de minister dan ook met klem om te zoeken naar een oplossing, zodat alle mooie toezeggingen eindelijk eens worden waargemaakt.

De Kamer is toegezegd dat in de Decemberbrief de stand van zaken bij de bilaterale schuldkwijtschelding zou worden gegeven. Over Nigeria is al veel gesproken, maar er zijn meer landen die hopelijk in aanmerking komen voor schuldkwijtschelding, wat het kabinet daar ook over heeft afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord. Die stand van zaken heeft de Kamer nog niet gekregen. In mijn ogen heeft zij er recht op om die bij de behandeling van de supplettoire begroting alsnog te krijgen, mede omdat het van belang is voor de eindbalans die wij hier met zijn allen opmaken.

□

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Voorzitter. De Decemberbrief van de minister voor ontwikkelingssamenwerking roept bij mijn fractie vragen op, allereerst over de kasschuif

Ferrier

Wereldbank (IDA). Het gaat daarbij om een bedrag van 55 mln. Deze betaling hoeft pas in 2007 te worden gedaan. Waarom wil de minister die betaling nu al doen?

De budgetten voor het bedrijfslevenprogramma en voor onderwijs worden fors verlaagd met respectievelijk 19,8 mln. en 26,9 mln. Het is vreemd dat op zulke belangrijke beleidsterreinen voor zulke grote bedragen wordt misbegroot. Kan de minister dit verklaren?

Het belangrijkste punt is de verlaging van het budget voor hiv/aids en de gevolgen daarvan. Volgens het weergegeven schema gaat het om een verlaging van 6,3 mln., in de uitleg staat dat het om 6 mln. gaat. Wat is het exacte cijfer? Wij zetten vraagtekens bij het niet besteden van 3,6 mln. als gevolg van het afsluiten van de huidige fase van het Partnership Programma WHO en bij de technische overheveling van 2,4 mln. naar artikel 4.2 voor rivierblindheid. Vanwaar deze keuze voor rivierblindheid boven de bestrijding van hiv/aids? Geld dat is bestemd voor de bestrijding van hiv/aids moet daar dit jaar ook daadwerkelijk aan worden besteed, met name omdat het een van de prioritaire gebieden in het ontwikkelingsbeleid betreft.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat uit de "Decemberbrief" van 12 december 2005 blijkt dat de uitgaven voor hiv/aids met 6,3 mln. worden verlaagd;

van mening dat deze verlaging onwenselijk is, mede gezien het feit dat er dagelijks duizenden mensen, vooral vrouwen en jongeren, geïnfecteerd raken met het hiv/aidsvirus;

overwegende dat de preventie en bestrijding van hiv/aids een van de hoofdprioriteiten is van het Nederlandse ontwikkelingsbeleid;

verzoekt de regering, deze middelen alsnog te besteden aan de preventie, bestrijding en de gevolgen van de hiv/aids-pandemie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Ferrier. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 6 (30391-V).

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Het is erg goed dat de CDA-fractie precies onze zorgen deelt. Dat blijkt uit de inbreng van collega Ferrier. Het zou dan ook goed zijn als wij onze moties tot één motie zouden kunnen brengen, want de strekking is eigenlijk hetzelfde: laten wij het geld maar gewoon aan aidsbestrijding uitgeven. Ik heb het alleen gespecificeerd richting organisaties. Zou mevrouw Ferrier daar steun aan verlenen?

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Nee, want ik ben er niet voor om het te specificeren naar organisaties. Wat mij betreft gaat dat bedrag nog in de korte tijd die dit jaar rest naar YOUandAIDS of welke organisatie dan ook die dat geld

goed kan wegzetten. Ik laat die beslissing aan de minister over. Mij gaat het erom dat het aan de bestrijding van aids wordt uitgegeven.

□

De heer **Szabó** (VVD): Voorzitter. Ook mijn fractie is het opgevallen dat er de afgelopen periode enigszins mis is begroot en wel voor 71 mln. Ook wij hebben dezelfde vraag als de CDA-fractie, namelijk wat er mis is gegaan met de begroting van onderwijs. Dit is toch een belangrijke prioriteit voor de VVD. Het bedrijfsleven is een andere belangrijke prioriteit. Daarvoor geldt dezelfde vraag. Ik sluit mij graag aan bij de woorden van mevrouw Ferrier. Waarom vindt er een kasverschuiving van 55 mln. aan IDA-gelden naar de Wereldbank plaats, in principe twee jaar voordat dit in feite zou moeten gebeuren?

Gelukkig gaan er ook dingen goed, zelfs vandaag nog. Ik weet niet of u wel eens naar Radio 3 luistert, maar de afgelopen dagen is er een belangrijke actie aan de gang om kinderen in Congo te helpen. Deze week heeft de VVD al een persbericht laten uitgaan dat wij buitengewoon geschokt zijn over het rapport van Unicef waarin wordt aangegeven dat een half miljard kinderen geen hulp ontvangen, niet te bereiken zijn. Daarom heb ik een motie voorbereid om te kijken of wij dit jaar in dit kader alsnog wat kunnen doen voor de kinderen in Congo.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de actie "Red een kind in Congo" een buitengewoon lovenswaardig initiatief is;

overwegende dat de regering kwalitatief goede particuliere initiatieven op het vlak van ontwikkelingssamenwerking kan stimuleren;

constaterende dat volgens de zogenoemde "Decemberbrief" van de bewindspersonen van Buitenlandse Zaken 55 mln. via een kasschuif vervroegd naar de Wereldbank zal worden overgemaakt vanwege kasmanagement;

verzoekt de regering, het bedrag dat via de zogenoemde kasschuif naar de Wereldbank zal worden overgemaakt met 1 mln. te verminderen en dat bedrag aan te wenden als overheidsbijdrage aan de actie "Red een kind in Congo",

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Szabó, Herben en Van der Laan. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 7 (30391-V).

De heer **Samsom** (PvdA): Ik ben blij met deze plotselinge steun van de VVD voor een van de particuliere organisaties. In mijn beeld klopte er wat u betreft de afgelopen twee jaar helemaal niets van al die organisaties, met name de samenwerkende hulporganisaties. Dit is er één

Szabó

van, namelijk het Rode Kruis. Vindt u dit niet van een stuitende inconsistentie als u bedenkt dat uw VVD-collega een maand geleden achter deze interruptiemicrofoon tegen de minister zei dat wij wat terughoudend moeten zijn met die acties als het om het Rode Kruis gaat. In Kosovo ging het om precies dezelfde organisatie. Hij zei: laten wij dat niet doen en laten wij vooral niet verdubbelen. Nu pleit u voor het tegenovergestelde. Althans gisteren zei u op de radio dat de minister het ingezamelde bedrag gewoon moet verdubbelen. Ik gun u dat graag, maar het is van een beschamend opportunisme. Ik snap dat eerlijk gezegd niet zo goed.

De heer **Szabó** (VVD): Ik snap het wel. Ik heb hierover natuurlijk ook met de heer Van Baalen, die het woord voerde toen ik ziek was, overlegd. Ik heb ook nagelezen wat er precies is gezegd. De heer Van Baalen begon over dit onderwerp met het woord "dan". Hij zei dat dan de vraag is of de overheid bij dit soort publieke acties moet zeggen dat zij het bedrag verdubbelt. Dat "dan" sloeg op een als-discussie die daarvoor werd gevoerd. Die discussie ging over het al dan niet goed verantwoorden. Als niet duidelijk is dat projecten en gelden goed kunnen worden verantwoord, is de VVD-fractie van mening dat wij buitengewoon kritisch moeten zijn. Dat is het verleden ook voorgekomen. Er is een discussie geweest over Kosovo waarin daar uitgebreid over is gesproken. Er zijn maatregelen genomen zodat dit soort discussies niet meer hoefden te worden gevoerd over bijvoorbeeld de hulp voor de door de tsunami getroffen gebieden of de hulp aan Pakistan. Wij zijn vooruitgegaan. Er zijn stappen gezet door de samenwerkende hulporganisaties en de minister. Als organisaties als het Rode Kruis dit soort acties uitvoeren die het draagvlak voor de hulp aan mensen in nood bij de bevolking buitengewoon vergroten, zal de VVD-fractie de eerste zijn die deze acties ondersteunt. Het is niet stuitend. Het is gewoon consistent beleid.

De heer **Samsom** (PvdA): Het is een radslag van 180 graden. Uw fractiegenoot zei namelijk niet alleen dat wij dan iets moeten doen. Hij zei vooral dat men zijn eigen beleid moet voeren. Ik hoorde u gisteren zeggen dat het een prachtige actie is en dat de opbrengst moet worden verdubbeld. Dat is nou precies waar uw fractiegenoot vorige maand voor waarschuwde. Ik gun het u van harte en ik gun het vooral Congo van harte, maar laten wij dan gewoon ons eigen beleid voeren en aan de minister vragen om er geld bij te doen los van wat hier precies gebeurt. Dat hebben wij in een amendement op de begroting van 2006 gedaan door 2,19 mln. te bestemmen voor precies dat gebied in Congo. Laten wij het hier dan afmaken en de minister vragen om een toezegging te doen. Dan hoeft u niet met dit soort rare moties te komen die eigenlijk niet bij de VVD-fractie passen.

De heer **Szabó** (VVD): Dat eigen beleid van de VVD-fractie inzake ontwikkelingssamenwerking is buitengewoon helder. Wij willen dat er zo veel mogelijk particuliere initiatieven worden ondersteund die ook door de bevolking worden gedragen. Als er draagvlak is en goed kan worden verantwoord, kan de overheid erin stappen. Dat is het eigen beleid waar wij het over hebben. Dat is dus iets anders dan ieder jaar te beginnen met een grote zak met geld en maar hopen dat het goed loopt. Dat is wat de heer Van Baalen verstond onder eigen beleid.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Het is natuurlijk een prachtige actie, Red een kind in Congo. Vandaar dat mijn naam onder de motie staat. Het is een goede actie van 3FM en het Rode Kruis. Het is natuurlijk wel heel bizar dat de VVD-fractie met deze motie komt, want die heeft de afgelopen tijd alleen maar gezegd dat het ontwikkelingsbeleid niet deugt en dat het geld daarvoor allemaal slecht is besteed. Er was alleen af en toe wat om het bedrijfsleven te pushen in die landen. Ik wil weten of dit een beleidswijziging is. Is de kerstsfeer opeens in u gekropen? Ik vind het ook interessant dat eerst het persbericht is uitgegaan en dat daarna pas actie is ondernomen. Het riekt toch heel erg naar een wat opportunistische actie in plaats van een oprechte actie om echt iets warm te doen dat ook op een bepaalde continuïteit kan rekenen.

De **voorzitter**: U hebt deze motie mede ondertekend, dus ik ga ervan uit dat dit met de indiener hebt besproken.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Absoluut. Hij weet ook hoe ik erover denk. Het eerste wat ik zei toen hij kwam vragen om mijn handtekening, was "wat zit hier achter". Ik dacht: dit is niet de VVD-fractie die ik ken. Dat heb ik hem ook verteld. Ik heb de motie getekend en ik ben er ook voor.

De **voorzitter**: Dan hebt u ook een antwoord gekregen. Anders had u immers uw handtekening niet gezet.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Die handtekening staat er voor Congo. Ik wil wel weten hoe de VVD-fractie tot deze draai is gekomen. Mijn vraag is of het een consequente draai is en of wij nu op de heer Szabó en de VVD-fractie kunnen rekenen voor al deze acties of dat het een eenmalige kerststunt is.

De heer **Szabó** (VVD): Gelukkig niet. Ik heb in mijn inleiding een aantal opmerkingen over Unicef gemaakt en gezegd dat wij het buitengewoon stuitend vinden dat meer dan een half miljard kinderen geen hulp ontvangt. Wij menen dat serieus. Ik denk ook dat de D66-fractie dondersgoed weet dat de VVD-fractie maar één doel heeft waar het gaat om de Derde Wereld, namelijk mensen zo snel mogelijk uit de armoede halen. Als het linksom moet gaan, gaan wij linksom en als het rechtsom moet gaan, gaan wij rechtsom. Het moet in elk geval wel snel gebeuren. Wij blijven rechtsom gaan. Dit is een consistent beleid geweest vanaf het begin en dat is het nu ook. Ook in het debat met de heer Van Baalen ging het daarom. Organisaties moeten zich goed kunnen verantwoorden en wij moeten erop kunnen vertrouwen dat het geld goed wordt uitgegeven. Acties moeten dicht bij de bevolking staan en draagvlak hebben. Als dat het geval is, is er sprake van goed beleid en dat moet worden ondersteund door de overheid. Er is helemaal geen sprake van gewijzigd beleid. Het is consistent VVD-beleid en dat zullen wij doorzetten.

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Ik vind het zonder meer een fantastische actie van Radio 3FM. Ik heb deze actie dan ook al ondersteund, net zoals ik vorig jaar de actie voor Darfur heb ondersteund. Naar mijn mening zijn dit heel belangrijke acties, die aantonen dat er in Nederland draagvlak bestaat voor ontwikkelingssamenwerking. Mijn

Szabó

fractie prijst zich daar gelukkig mee. Ik wil graag van de heer Szabó weten waarom hij deze actie voor dit onderwerp ondersteunt. Er zijn tal van publieksacties, tal van scholen die zich inzetten. Waarom heeft hij dit vorig jaar bij Darfur niet gedaan? Wat leidt ertoe dat hij nu hiervoor kiest? Is dat het Unicef-rapport? Of iets anders?

De heer **Szabó** (VVD): Ik ben blij dat het CDA deze actie ondersteunt en dat het CDA ten volle gaat voor het helpen van de kinderen in Congo. Ik verwacht dan ook dat het CDA voor deze motie zal stemmen. Vorig jaar stond ik hier in principe met hetzelfde verhaal. Niet voor Darfur, maar over de tsunami. Ik heb de hele Kamer over mij heen gekregen toen ik voorstelde 100 mln. ter beschikking te stellen. Het was de VVD die als eerste zei dat er hard moest worden ingegrepen om de mensen te helpen. Wij hebben in het begin het hardst gelopen. Ik heb het CDA toen niet gehoord. Die fractie heeft afgewacht.

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Pardon!

De heer **Szabó** (VVD): Vervolgens kwam de SHO-actie op gang. Die werd door de minister ondersteund. That's it. De VVD heeft altijd vooraan gelopen bij het helpen van mensen in nood. Dat zullen wij blijven doen.

□

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Voorzitter. Ik wil een drietal korte punten aan de orde stellen. In de Decemberbrief kondigt de regering aan dat de uitgaven voor hiv/aids met 3,9 mln. worden verlaagd. Dat is buitengewoon onmenselijk. Wij mogen niet vergeten dat nog iedere dag 6000 jongeren worden besmet met het hiv/aids-virus. Om deze reden hebben wij samen met mevrouw Karimi een motie ingediend die beoogt dat dit geld wordt besteed aan aidsbestrijding, meer in het bijzonder aan verschillende internationale organisaties die zich op een effectieve manier actief inzetten voor de aidsbestrijding, vooral ten aanzien van preventie. Ik ga er van uit dat deze motie zal worden gesteund door een meerderheid van de Kamer. Mocht dat niet zo zijn, zullen wij als terugvaloptie de motie van mevrouw Ferrier steunen omdat die er in ieder geval voor zorgt dat het geld wordt besteed aan aidsbestrijding. Wij zien liever dat het wat specifiekere wordt geregeld. De Kamer heeft immers het budgetrecht. Wij hebben goede organisaties gekozen die iets kunnen doen, maar de eerste prioriteit is dat het geld aan aidsbestrijding wordt besteed.

Mijn tweede punt betreft het naar voren halen van de betaling van een bedrag van 55 mln. aan de IDA. Wat betekent dat precies? Het wekt de indruk dat het ministerie niet weet wat het met dit geld moet doen en het daarom nu maar alvast betaalt. Dat zou ik een slecht beeld vinden. Ik hoop daarom dat de minister het zal kunnen rechtzetten. Ik wil weten of hiermee dan extra ruimte wordt gecreëerd in 2007. Is er een manier om daarmee dan effectiever projecten te steunen? Met andere woorden: wat is precies de gedachte hier achter en wat betekent het voor de toekomstige jaren?

Ik ben zeer verheugd dat, zoals het er nu naar uit ziet, er waarschijnlijk voldoende steun in de Kamer zal zijn om de actie van het Rode Kruis en Radio 3FM te steunen. Wij hebben daarover zojuist al een kort interruptiedebatje gehouden. Ieder kind dat je kunt

redden is meegenomen. Als het in dit geval de kinderen van Congo zijn, is dat een belangrijke stap vooruit.

□

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de opmerkingen over de Decemberbrief waarmee wij de Kamer inzicht geven in het reilen en zeilen van ons financieel beheer. Dat is helemaal niet nieuw. Wij zijn daar open in. Het is echt niet buitensporig dat wij dit jaar te maken hebben met een verschuiving van 71 mln. op een totaalbedrag van 4,3 mld. Ik zal niet zeggen dat wij dat verwaarlozen, want elke miljoen is er een. Ook bij ontwikkelingssamenwerking. Juist bij ontwikkelingsamenwerking. Wij leggen daarover verantwoording af. Vooruitlopend op het einde van het jaar besteden wij deze middelen zo goed mogelijk. Wij hebben gemeend om inderdaad een fors bedrag ervan naar het IDA-loket van de Wereldbank te schuiven. Dat moeten wij binnenkort toch doen, want eens in de zoveel tijd is er een ronde waarbij wij afspraken maken om het loket van de Wereldbank voor zachte leningen van geld te voorzien. Zoals de Kamer weet, hebben wij in het afgelopen jaar uitgebreide afspraken gemaakt om de schulden van een groot aantal landen volledig kwijt te schelden. Dit betekent een flinke aanslag op het IDA-budget. Ik zeg niet dat die afspraken met het oog daarop zijn gemaakt, maar voor het in stand houden van het loket is het wel belangrijk om er geld voor beschikbaar te stellen, als dat over is. Dat doen wij nu dan ook. De Kamer zal er nog over geïnformeerd worden, welk deel van dit bedrag aan aidsbestrijding toe te rekenen is. De bedragen van het IDA-loket worden natuurlijk besteed aan onderwijs, gezondheidszorg enzovoorts. Dit moeten wij nog nader definiëren, maar de Kamer krijgt hiervan nog een verantwoording.

Mevrouw Karimi wil informatie over het bedrag van 55 mln., maar zij heeft grote moeite met de onderuitputting van 6,3 mln. De uitgaven zijn met dit bedrag verlaagd, maar dit betekent niet dat het geld niet gebruikt wordt, het kan alleen dit jaar niet meer gebruikt worden. Er zijn twee grote problemen.

Het eerste probleem heeft te maken met het bedrag van 2,4 mln. dat bestemd is voor het publiek-private partnerschap voor onderzoek. Nederland is koploper bij het steunen van langlopend onderzoek op het gebied van aids, tbc en malaria, met name als het gaat om de ontwikkeling van microbiciden. Niet alle donorlanden investeren hier graag in, want het is niet goed zichtbaar. Het springt veel meer in het oog en het is veel aangenaamer om organisaties te steunen. Dat doen wij, maar daarnaast investeert Nederland in onderzoek. Het onderzoeksprogramma op dit vlak is nog niet klaar; wij hopen dat het begin volgend jaar zo ver zal zijn dat wij het daarvoor bestemde bedrag kunnen uitgeven.

Bij het tweede probleem gaat het om het bedrag van 3,6 mln. voor GAVI. Dit geld kunnen wij dit jaar nog wel wegzetten, het gaat naar de organisatie die zich primair met de bestrijding van rivierblindheid bezighoudt, maar die door de grote successen op dit vlak en door het uitrollen van een goede gezondheidsstructuur ook uitermate geschikt gebleken is voor het opzetten van activiteiten op het terrein van de bestrijding van aids, malaria en tuberculose, juist in gebieden waar die activiteiten hard nodig zijn. Maar volgend jaar hebben

Van Ardenne-van der Hoeven

wij dit bedrag gewoon nodig voor de andere programma's die wij voor dit jaar hadden gepland.

En ten slotte is er nog een onderuitputting van 0,3 mln. bij hulp voor een aantal landen, zodat het totaal op 6,3 mln. uitkomt. Dit geld blijft dus voor de bestrijding van aids beschikbaar. Wij zijn goed op koers bij de verdubbeling van het jaarbudget dat wij een aantal jaren geleden beschikbaar hadden. Dat was 135 mln., het moet in de komende jaren doorgroeien naar 270 mln. Daar komen wij wel uit, maar ik heb nu geen geld om particuliere organisaties extra te steunen. Dit zou overigens ook niet passen in het stramien van thematische medefinanciering (TMF), waarbij wij organisaties verschillende jaren ondersteunen, niet incidenteel. Het is ook zeer de vraag of de betrokken organisaties het geld nog dit jaar zouden kunnen uitgeven. Maar goed, het systeem wordt nooit als zodanig gebruikt. Wel stellen wij het geld beschikbaar via multilaterale organisaties, zoals nu via de Wereldbank. Ik onderschrijf dus het belang van besteding van dit geld aan aidsbestrijding, maar dit zal volgend jaar gebeuren. Helaas is het dit jaar niet gelukt.

Voorzitter. De motie van de heer Szabó heeft betrekking op de hartverwarmende actie van een radiozender. Vorig jaar heeft die al met succes gewerkt voor de mensen in Darfur. Overigens wijs ik erop dat de heer Szabó vorig jaar het idee had om de hulp gelden voor Darfur maar aan te wenden voor steun aan de slachtoffers van de tsunami. Ik zeg dit omdat wij allemaal met correcte informatie aan het nieuwe jaar moeten kunnen beginnen. Ik ben blij dat ik in de Kamer noch in het buitenland dergelijke reflexen heb kunnen ontdekken.

De heer **Szabó** (VVD): Het ging mij om de wederopbouw gelden die in principe in eerste instantie via het regime in Khartoem zouden worden besteed. Ik heb daarom gevraagd om die gereserveerde 100 mln. snel voor de slachtoffers van de tsunami aan te wenden. De staatssecretaris weet ook dat je in de eerste dagen na een grote ramp moet ingrijpen, ook met geld.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Voorzitter. Ik kijk nu naar de motie en ik zie dat daarin wordt gevraagd om extra middelen beschikbaar te stellen voor de actie Red een kind in Congo. Ik wijs erop dat Nederland voor de reeds lang bestaande hulpactie voor Congo de vierde donor is. Er gebeuren daar drama's en helaas verwachten wij op korte termijn geen verbetering. Samen met Engeland heeft Nederland het initiatief genomen om de noodhulp beter te structureren en te coördineren. Wij hebben daartoe samen met de VN een plan opgezet. Volgend jaar zullen wij dus samen met de Congolese overheid en een aantal donoren een actieplan uitvoeren. Daarvoor zullen wij niet 1 mln., maar 9 mln. beschikbaar stellen, zodat wij in Congo zo effectief mogelijk kunnen optreden. Ik zeg niet dat Het Rode Kruis met zijn actie niet effectief zal zijn. Het Rode Kruis is een deelnemer bij deze gezamenlijke aanpak, maar het zou een kwestie van vestzak-broekzak zijn als ik hier 1 mln. achterliet en dat bedrag later werd toegevoegd aan het bedrag voor het grote plan in Congo. Ik vind ook dat wij als donoren, als overheden onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en dat wij er zelf voor moeten zorgen dat wij inzetten op de kwaliteit van de noodhulp. Wij trekken daar keihard aan. Ons hoofddoel is: de kwaliteit van de noodhulp in Congo verbeteren. Dat alles laat onverlet dat ik de actie buitengewoon sympathiek vind. Vorig jaar

hebben wij ook niet meegedaan aan deze particuliere actie. Toen hebben wij erop gewezen dat wij voor noodhulp aan Darfur onze eigen kanalen en onze eigen inzet hadden. Wij vinden het fantastisch dat in Nederland iets aanvullend wordt gedaan via het particulier initiatief. Laat dat alsjeblieft doorgaan, maar het succes mag niet afhangen van een extra bedrag van de Nederlandse overheid.

De heer **Samsom** (PvdA): Voorzitter. Ik ben het groten-deels eens met wat de minister zei met betrekking tot de motie van de heer Szabó. Ik wijs er echter op dat zij ook wel geld beschikbaar heeft gesteld om een actie te steunen. Zij kan nu ook laten zien dat wij achter de actie staan die op het Neude plaatsvindt. Volgens mij staat de hele Kamer daar achter. De minister zou ons een heel groot plezier doen als zij nu aankondigt dat zij die actie steunt met een zeer substantieel bedrag. Daarover hoeven wij dan geen ingewikkelde moties in te dienen. Misschien is zo'n steun inderdaad een kwestie van broekzak vestzak zijn, maar hiermee laten wij dan publiekelijk zien dat wij de dj's steunen. Daarom vraag ik de minister: wilt u dat doen?

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Nee, voorzitter, ik doe dat niet. Ik doe dat niet omdat het ontzettend moeilijk is om het in internationaal verband zover te krijgen dat gezamenlijk wordt gewerkt aan de uitvoering van één VN-noodhulpplan. Dan moet ik financieel echt alle zeilen bijzetten om het zover te krijgen dat iedereen meedoet. Het bedrag dat ik nu zou weggeven, kan ik dan niet meer in die gezamenlijk pot doen. Ik kan dat dan niet meer aanwenden om anderen over de streep te trekken. Ik kies er dus voor om niet te doen wat de heer Samsom vraagt. Ik kies ervoor om het bedrag wat ik heb genoemd, de 9 mln., rechtstreeks in die gezamenlijk pot te stoppen. Daarmee wil ik de Britten, de Zweden en de anderen stimuleren. Gelukkig zijn sommige landen al zover dat zij meedoen, maar ik probeer ook andere landen zover te krijgen dat zij actie ondernemen en geld voor dit gezamenlijke initiatief aanwenden. Ik zal niet zeggen dat dat van groter belang is dan deze actie. Maar zonder dat zal ook het particulier initiatief niet optimaal benut kunnen worden. Dat particulier initiatief past ook in het initiatief van de donorlanden, dus op zich strijdt dat niet met elkaar. Maar ik zou onze rol liever niet willen vermengen met de rol van het particulier initiatief.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Ik vind dat een rare redenering. De minister heeft zelf in de Kamer het belang van het draagvlak onderstreept. Zij werd daar volgens mij in gesteund door de hele Kamer. Ik denk dat het een goed gebaar kan zijn, zeker als de minister de volledige steun krijgt van de VVD. Ik raad de minister aan deze kans te benutten en te grijpen. Laat zij, met steun van de hele Kamer, een goed gebaar geven richting de actievoerders op de Neude in Utrecht. Wij zullen de motie zeker steunen.

Verder heb ik een vraag naar aanleiding van mijn eigen motie over aids. Ik snap de redenering van de minister echt niet. Het bedrag dat zij gepland had op de begroting voor 2005 geeft zij op dit moment niet uit voor de aidsbestrijding. Zij heeft in twee jaar 55 mln. uitgegeven aan de Wereldbank. Het is duidelijk dat zij volgend jaar ook geld besteedt aan de aidsbestrijding.

Van Ardenne-van der Hoeven

Dat zal echter niet dit bedrag zijn, maar gewoon het bedrag dat hiervoor voor 2006 begroot is.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Dat klopt, maar dit bedrag moeten wij ergens vandaan zien te halen. Dit bedrag hadden wij als het ware al belegd omdat wij twee grote programma's hadden voorzien. Waar wij op dit moment nog niet tot uitbetaling konden overgaan, zal dat volgend jaar moeten gebeuren. Het gaat niet om 50 mln., het gaat niet om 55 mln., maar het gaat om 2,4 mln. versus 3,6 mln. Het geld is dus niet over, maar het moet besteed worden.

De heer Samsom stelde vragen over de schulden. Er is mede namens mij een brief gestuurd door de minister van Financiën over de schuldkwijtschelding door het IMF. Een aantal landen komt op dit moment nog niet in aanmerking voor deze schuldkwijtschelding. Ik zeg niet dat ze nooit in aanmerking zullen komen. Een land zoals Mauritanië zal nog een keer beoordeeld moet worden om na te gaan of het voldoet aan de condities die door IMF en Wereldbank worden gesteld bij schuldkwijtschelding. Dat zijn geen nieuwe condities maar condities die destijds zijn gesteld. Daar destijds niet is overgegaan tot kwijtschelding moet een aantal landen nog door die molen.

Verder is gevraagd wanneer de Kamer zal worden geïnformeerd over de bilaterale schulden, met name in relatie tot Nigeria. Op dit moment hebben wij nog geen nieuws. Zodra dat er is, zal de Kamer worden geïnformeerd. Op dit moment leidt de informatie waarover wij thans beschikken niet tot wijziging van de Decemberbrief. Ik schat in dat wij bij Voorjaarsnota de Kamer nader zullen informeren over de financiële consequenties van de bilaterale schuldendeal met Nigeria.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): De minister en ik hebben het afgelopen jaar een flink verschil van mening gehad over de medefinancieringsorganisaties. Zij heeft daarbij aangegeven dat voor haar het allerbelangrijkste is dat er draagvlak is, aangezien het om publiek geld gaat. Wij hebben nu de actie van 3FM, met ongelooflijk veel draagvlak en publieke steun, en nu wil de minister het ineens niet. Ik begrijp dat nog steeds niet.

Mijn vraag gaat over de aidsbestrijding. In de Decemberbrief staat dat de verlaging van de uitgaven voor hiv/aids vooral samenhangt met de verlaging van het partnership programme WHO met 3,6 mln. waarbij tevens melding wordt gemaakt van de technische overheveling van 2,4 mln. Dat betekent dus dat dit geld nu niet gaat naar de aidsbestrijding. Wij willen geen vermindering. Wij willen dat dit geld gaat naar de aidsbestrijding. Wij vragen de minister dan ook om toe te zeggen dat ofwel een gedeelte van de 55 mln., in ieder geval het gedeelte dat verminderd wordt, naar de aidsbestrijding gaat, ofwel het aidsbudget voor volgend jaar verhoogd wordt met hetzelfde bedrag. Op die manier weten wij in ieder geval zeker dat het nog goed komt. Anders is er echt sprake van een vermindering van het aidsbudget en dat kan deze Kamer niet aanvaarden.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Ik heb dat ook met zoveel woorden gezegd. Dit jaar kunnen wij dat geld niet uitbetalen vanwege deze twee grote programma's. Volgend jaar kan dat wel. Dat betekent dat dit bedrag volgend jaar wordt uitbetaald.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Mijn vraag is of het additioneel is. Komt het bovenop het bedrag dat al zonder meer naar aids gaat?

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: De Kamer heeft de begroting al geaccordeerd. Dit bedrag is additioneel. Ik kan dit bedrag niet aan de particuliere organisaties geven. Dat is een andere discussie. Organisaties gaan niet over tot besteding. Voorts hanteren wij een ander systeem voor de financiering van deze organisaties. Deze twee grote programma's voor aids zijn zo relevant dat zij bij ons op de rol blijven staan. Het geld is dus niet weg. Ik kan het alleen niet dit jaar besteden.

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Het is dus geen verlaging van het bedrag dat aan aids wordt besteed. Het is alleen dit jaar een verlaging omdat het bedrag niet wordt weggezet. In 2006 komt het bedrag erbij.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Zo is het. Ik begrijp dat dit de strekking is van de motie van mevrouw Ferrier. Om die reden stel ik haar voor, die motie niet in stemming te brengen. Wij zijn het in feite over de inhoud eens.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de Nota Mobiliteit (29644, nr. 26)**,

- van:

- de gewijzigde motie-Hofstra c.s. over het advies van de commissie-Nouwen over Anders betalen voor Mobiliteit (29644, nr. 54).

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Voordat ik inga op de Nota Mobiliteit wil ik vooral tegen minister Peijs zeggen dat mijn fractie vorige week donderdag per ongeluk tegen de begroting van Verkeer en Waterstaat heeft gestemd. Dat was helemaal niet de bedoeling. De heer Hofstra verbaast zich daarover, want hij weet dat wij het erg oneens zijn met het beleid van de minister, maar dat was nog geen reden om tegen de begroting te stemmen. Ik zet dat hier graag even publiekelijk recht.

De **voorzitter**: Dan is dat hiermee in de Handelingen opgenomen.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Dat laat onverlet dat wij dreigen tegen de Nota Mobiliteit te gaan stemmen.

Afgelopen maanden heeft dit kabinet zich steeds fel verzet tegen de wens om de opbrengsten uit de kilometerheffing één op één te bestemmen voor het Infrastructuurfonds. Deze wens werd het scherpst geuit door de VVD onder aanvoering van de heer Hofstra. Vorige week ging het kabinet plotseling en onverwacht om, zonder dat het deze grote koerswijziging toelichtte. De tekst van de motie die was ingediend door de heer Hofstra c.s. nam de minister over. In die motie stond dat